

безперервному режимі.

При передачі обов'язків з контролю НМА аудиторській фірмі відбувається інтеграція внутрішнього та зовнішнього аудиту державних установ. Аудиторські процедури внутрішнього аудиту НМА здійснюються за аналогією до зовнішньої аудиторської перевірки. Оскільки фінансова звітність державної установи є загальнодоступною для усіх користувачів, то дані фінансового обліку НМА є публічними, що і зумовлює потребу в залученні зовнішніх експертів для незалежного підтвердження їх достовірності. Державній установі рекомендовано делегувати повноваження фінансового обліку та внутрішнього аудиту НМА на його основі аудиторській фірмі. Передавання функціональних обов'язків служби внутрішнього аудиту дає змогу державній установі уникнути вступу її працівників в змову з метою махінацій та маніпуляцій з НМА.

Отже, інтеграція внутрішнього і зовнішнього аудиту НМА через запровадження постійного контролю з делегуванням аудиторській фірмі функціональних обов'язків працівників державної установи сприятиме зростанню оперативності в наданні аудиторських послуг. Скоротиться тривалість контрольного періоду, час реагування на помилки та недоліки в обліку, аналізі й контролі НМА. Державна установа та аудиторська фірма матиме змогу оптимізувати свої витрати часу й коштів на оплату працівників, діяльність яких автоматизована або делегована. Підвищиться ефективність внутрішнього та зовнішнього аудиту НМА завдяки більш широкому охопленню інформаційної бази установи державної форми власності, автоматизації обробки аудиторських доказів та формування робочих й результативних документів аудитора.

УДК 657.01

Джугла Н.В.,
студентка

Науковий керівник:

Муравський В.В.,

к.е.н., викладач кафедри обліку у виробничій сфері,
Тернопільський національний економічний університет

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ ПІДПРИЄМСТВА

З метою максимізації прибутків в умовах ринкової економіки підприємства концентрують значну увагу на управлінні витратами діяльності. Забезпечення ефективної витратної політики господарюючих суб'єктів особливо важливе в умовах зростаючої інфляції, ринкової конкуренції,

нестабільності цін та прояві глобальних кризових явищ. Як наслідок, управління витратами – складний, багатоаспектний та динамічний процес корекції функціонування підприємств відповідно до змін, які відбуваються в суспільстві та економіці країни на мікро- та макрорівнях. Здійснення управлінських дій у сфері менеджменту витрат направлене на оптимізацію фінансових результатів діяльності суб'єктів господарювання.

Досягнення оптимального фінансового стану підприємства потребує контролю за господарськими процесами та витратами, пов'язаними з ними; збору та обробки своєчасної, повної та достовірної облікової інформації про витрати підприємства, аналітичної оцінки зміни рівня, структури та обсягу витрат з метою пошуку резервів їх мінімізації тощо. Реалізація функцій контролю, обліку й аналізу витрат відбувається у рамках системи управління, основними складовими якої є об'єкти та суб'єкти управлінського процесу.

Під об'єктом управління витратами слід розуміти виражені в грошовій формі всі витрати, пов'язані з господарською діяльністю. Суб'єктами управління витратами виступають керівники та спеціалісти підприємства, функціональні обов'язки яких пов'язані з витратами. Окрім того, системність в управлінні витратами також пояснюється наявністю значної кількості взаємопов'язаних елементів (методів та інструментів), за допомогою яких досліджуються процеси надходження, зберігання та використання виробничих ресурсів, вивчаються витрати на предмет прогнозування їхньої поведінки у ході реалізації тактичних і стратегічних планів діяльності підприємства.

Вибір методу залежить від можливості застосування різноманітних варіацій обліку й аналізу витрат та прийняття на їх основі адекватних управлінських рішень. Інструментами системи управління витратами є кількісні методи оцінки витрат, економіко-математичні методи, методи оперативної й стратегічної діагностики, моделювання, розрахунково-аналітичні та статистичні методи, нормативне регулювання, бюджетування та інші.

Селекція необхідних методів та інструментів залежить від завдань, які стоять перед системою управління витратами і відповідають меті та цілям діяльності підприємства, що стосуються виробництва та реалізації продукції (робіт, послуг); коригування планових показників відповідно до змін ринкової кон'юнктури; визначення витрат за основними функціями управління; пошуку резервів зниження витрат на всіх етапах виробничого процесу та у виробничих підрозділах підприємства; калькулювання витрат за економічними елементами, стадіями та структурами виробництва; удосконалення організації та технології виробництва; матеріального стимулювання ресурсозбереження; вибору системи управління витратами, що відповідає умовам роботи підприємства тощо.

Дослідження демонструють, що для оптимізації витрат підприємства необхідно створити комплексну систему управління ними. В основі створення такої системи доцільно закласти ідею моніторингу витрат на кожній стадії

життєвого циклу продукції (робіт, послуг). Впровадження системи потребує значних затрат часу фахівцями з обліку, аналізу й контролю на освоєння методів та інструментів управління витратами. Для ефективної організації управлінського процесу перспективним є перехід до автоматизованої форми обробки обліково-аналітичної інформації про витрати.

У схему автоматизованого формування інформаційних потоків повинні бути включені робочі місця усіх працівників, пов'язаних з витратами, різних ієрархічних рівнів. Зокрема, здійснювати контроль та збір первинної інформації про витрати повинні працівники у місцях, де відбувається виробничий процес чи його обслуговування. Обробку обліково-аналітичної інформації доцільно виконувати у бухгалтерії підприємства. Натомість, виконання управлінських дій варто довірити лише менеджерам вищого ієрархічного рівня у системі управління витратами підприємства. Розподіл обов'язків між працівниками різних рівнів управління в умовах автоматизованої обробки інформації дасть змогу уникнути дублювання управлінських функцій та сприятиме зменшенню трудомісткості їх реалізації.

Оскільки прийняття будь-яких управлінських рішень так чи інакше впливає на рівень витрат, систему управління витратами також доцільно інтегрувати в загальну систему менеджменту підприємства. Таким чином, прийняття кожного управлінського рішення можна буде пов'язати з витратами діяльності, що буде слугувати ефективним засобом обґрунтування доцільності та оцінки ефективності управління господарюючим суб'єктом.

Отже, формуючи систему управління витратами, можна виділити наступні вимоги до неї:

- системний підхід до управління витратами,
- єдність методів обліку, аналізу й контролю на різних рівнях управління,
- орієнтованість на стратегічні цілі розвитку підприємства,
- недопущення понаднормових витрат,
- встановлення взаємозв'язку витрат з якістю продукції,
- запровадження прогресивних методів мінімізації витрат,
- вдосконалення інформаційного забезпечення у напрямку автоматизації управлінських функцій,
- своєчасне та оперативне управління витратами на різних стадіях життєвого циклу продукції (робіт, послуг).

Проте, найменш дослідженим і, як наслідок, перспективним напрямом подальшого наукового пошуку залишається побудова ефективної системи управління витратами через розробку способів зниження собівартості продукції (робіт, послуг) та автоматизації функцій управління для досягнення найкращих результатів діяльності.